

TOEZENDING NOTA

van: het Praesidium
aan: de Conventie

Betreft: zitting van 21/22 maart
 - algemeen debat

De burgers van Europa hebben het gevoel dat zij in het debat over de toekomst van de Unie niet gehoord worden.

Onze Conventie zal in de eerste fase van haar bestaan dus alleen maar moeten luisteren.

Daarom zullen wij tijdens onze eerste zitting naar de leden van de Conventie zelf luisteren.

Wij vragen hun ons te zeggen wat zij persoonlijk van het Europa van de XXIe eeuw verwachten.

Conform de aard van onze Conventie richten zij hun opmerkingen niet tot het voorzitterschap of het praesidium, maar tot hun collega's, de andere leden van de Conventie. Met hen zullen zij namelijk een gemeenschappelijke visie op de toekomst van Europa moeten ontwikkelen.

Iedereen kan geheel vrijuit spreken.

Ter voorbereiding van deze gedachtewisseling doen wij u nogmaals het deel van de verklaring van Laken toekomen dat betrekking heeft op wat Europa wil.

UITTREKSEL UIT DE VERKLARING VAN LAKEN

De Unie wordt geconfronteerd met een dubbele uitdaging, de ene binnen, de andere buiten haar grenzen.

Binnen de Unie moeten de Europese instellingen nader tot de burger komen. De burgers scharen zich ongetwijfeld achter de grote doelstellingen van de Unie, maar ze zien niet altijd een verband tussen deze doelstellingen en het dagelijkse optreden van de Unie. Ze vragen de Europese instellingen minder logheid en starheid en vooral meer efficiëntie en transparantie. Velen vinden ook dat de Unie zich meer moet bezighouden met hun concrete bekommernissen en zich niet tot in de details moet bemoeien met zaken die van nature beter aan de verkozenen van de lidstaten en de regio's kunnen worden overgelaten. Sommigen ervaren dit zelfs als een bedreiging van hun identiteit. Maar misschien nog belangrijker: de burgers vinden dat alles veel te veel boven hun hoofd bedisseld wordt en willen een betere democratische controle.

Europa's nieuwe rol in een geglobaliseerde wereld

Buiten haar grenzen wordt de Europese Unie geconfronteerd met een snel veranderende, geglobaliseerde wereld. Na de val van de Muur van Berlijn zag het er even naar uit dat we voor lange tijd in een stabiele wereldorde zouden leven, vrij van conflicten. De rechten van de mens zouden er de grondslag van vormen. Maar nauwelijks enkele jaren later is die zekerheid zoek. 11 september heeft onze ogen brutaal geopend. De tegenkrachten zijn niet verdwenen. Religieus fanatisme, etnisch nationalisme, racisme, terrorisme zetten zich door. Regionale conflicten, armoede, onderontwikkeling blijven er een voortdurende voedingsbodem voor.

Wat is de rol van Europa in deze veranderde wereld? Moet Europa niet, nu het eindelijk één is, een leidende rol gaan spelen in een nieuwe planetaire orde, die van een mogendheid die én in staat is een stabiliserende rol op wereldvlak te spelen én een lichtbaken te zijn voor tal van landen en volkeren? Europa als het continent van de humane waarden, de Magna Charta, de Bill of Rights, de Franse revolutie, de val van de Muur van Berlijn. Het continent van de vrijheid, de solidariteit, de diversiteit vooral, wat het respect inhoudt voor andermans talen, culturen en tradities. De enige grens die de Europese Unie trekt, is die van de democratie en de mensenrechten. De Unie staat enkel open voor landen die fundamentele waarden respecteren, zoals vrije verkiezingen, eerbied voor de minderheden, respect voor de rechtsstaat.

Nu de Koude Oorlog voorbij is en we leven in een geglobaliseerde maar tegelijkertijd ook heel versplinterde wereld, moet Europa zijn verantwoordelijkheid nemen bij het besturen van de globalisering. De rol die het moet spelen, is die van een mogendheid die resoluut ten strijde trekt tegen elk geweld, elke terreur, elk fanatisme, maar die ook de ogen niet sluit voor het schrijnende onrecht in de wereld. Kortom, een mogendheid die de verhoudingen in de wereld zodanig wil wijzigen dat ze niet enkel voor de rijke maar ook voor de armste landen voordeel opleveren. Een mogendheid die de mondialisering ethisch wil omkaderen, dat wil zeggen inbedden in solidariteit en duurzame ontwikkeling.

De verwachtingen van de Europese burger

Het beeld van een democratisch en mondiaal geëngageerd Europa sluit wonderwel aan bij wat de burger wil. Menigmaal heeft hij te kennen gegeven dat hij een grotere rol van de Unie wenst in zaken van justitie en veiligheid, het bestrijden van grensoverschrijdende criminaliteit, het beheersen van migratiestromen, het opvangen van asielzoekers en vluchtelingen uit perifere conflictzones. Resultaten vraagt hij ook op het vlak van werkgelegenheid en de strijd tegen de armoede en de sociale uitsluiting, en op dat van de economische en sociale samenhang. Een gezamenlijke aanpak eist hij inzake milieuvervuiling, klimaatsverandering, voedselveiligheid. Kortom, allemaal grensoverschrijdende vraagstukken waarvan hij instinctmatig aanvoelt dat die slechts door onderlinge samenwerking ten goede kunnen worden gekeerd. Net zoals hij ook méér Europa wil in buitenlandse, veiligheids- en defensieaangelegenheden, met andere woorden meer en beter gecoördineerde actie bij het bestrijden van de brandhaarden in en rond Europa en in de rest van de wereld.

Tegelijkertijd vindt diezelfde burger dat de Unie te bureaucratisch optreedt op tal van andere domeinen. Bij het coördineren van de economische, financiële of fiscale omgeving moet de goede werking van de interne markt en de eenheidsmunt het uitgangspunt blijven, zonder dat de eigenheid van lidstaten in het gedrang komt. Nationale en regionale verschillen zijn vaak het gevolg van geschiedenis of traditie. Zij kunnen verrijkend zijn. Met andere woorden, waar het naast "goed bestuur" om gaat, is het creëren van nieuwe mogelijkheden, geen nieuwe rigiditeiten. Waar het op aan komt, is meer resultaten, betere antwoorden op concrete vragen en niet een Europese superstaat of Europese instellingen die zich met alles en nog wat bemoeien.

Kortom de burger vraagt een duidelijke, doorzichtige, doeltreffende, democratisch gestuurde communautaire aanpak. Een aanpak die Europa doet uitgroeien tot een lichtbaken dat richting aan de toekomst van de wereld kan geven. Een aanpak die concrete resultaten oplevert in de zin van meer banen, meer levenskwaliteit, minder criminaliteit, degelijk onderwijs en betere gezondheidszorg. Het lijdt geen twijfel dat Europa zich daartoe moet herbronnen en hervormen.